

Belemmeringen ondernemers SEZ Floriade

Inventarisatie belemmeringen ondernemers met betrekking op de Floriade.

Eindrapportage V1.0

Maart 2013

Belemmeringen ondernemers SEZ Floriade

Inventarisatie belemmeringen ondernemers met betrekking op de Floriade

Eindrapportage versie 1.0

Nieuwegein, maart 2013

drs. ing. P.M.H.H. Bex

drs. ing. R.E. Blank

D. Marinković MA

SIRA Consulting is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van SIRA Consulting. SIRA Consulting aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Onderzoeksopdracht en doelstellingen	5
3	Uitgangspunten en werkwijze	6
3.1	Uitgangspunten	6
3.2	Deskstudie	7
4	Resultaten	10
4.1	Doelgroepen	10
4.2	Eerste overzicht van belemmeringen	11
4.3	Indeling naar categorie	12
4.4	Onderliggende thema's	13
4.5	Prioritering van de belemmeringen	14
5	Verdere aanpak	18
6	Bevindingen en conclusies	20

1 Inleiding

De provincie Flevoland heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de wenselijk- en haalbaarheid van een Special Economic Zone (SEZ). De uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken op 8 november 2012 met stakeholders en bestuurders. Uit dit overleg is naar voren gekomen dat het wenselijk is om de mogelijkheden voor drie verschillende speciale economische zones verder te verkennen:

1. Floriade 2022 en de 'making of' periode voor de Floriade.
2. Transport en Logistiek.
3. Maakindustrie.

De provincie Flevoland is voornemens om de eerste verkenning uit te voeren voor de Floriade 2022. Deze SEZ richt zich specifiek op de topsectoren Agro & Food en Tuinbouw en uitgangsmaterialen en de daarbij behorende uitgangssectoren; sectoren die van oudsher binnen de provincie sterk vertegenwoordigd zijn.

Het doel van de SEZ Floriade is ruimte te bieden aan ontwikkelingen en innovaties in de provincie in ruime zin en het Floriade-terrein Almere Centrum - Weerwater in enge zin. Dit betekent concreet dat in de aanloop naar de Floriade de provincie een proeftuin ofwel 'Living Lab' is. De gerealiseerde ontwikkelingen en innovaties worden in 2022 getoond als bewezen en rendabele business cases.

De provincie Flevoland wil nagaan welke belemmeringen er zijn in de regelgeving of business cases om (1) nieuwe investeringen of bedrijven aan te trekken of (2) ontwikkelingen en innovaties mogelijk te maken. Hierbij dient expliciet te worden aangegeven wat de toegevoegde waarde van de SEZ Floriade kan zijn om deze belemmeringen op te lossen. De provincie Flevoland heeft SIRA Consulting gevraagd om dit onderzoek naar de belemmeringen die ondernemers ondervinden uit te voeren.

2 Onderzoeksoopdracht en doelstellingen

De centrale onderzoeksvragen voor het project 'Inventarisatie belemmeringen ondernemers SEZ Floriade' zijn door de provincie Flevoland geformuleerd als:

- *Wat zijn de belemmeringen in de regelgeving en business cases voor het aantrekken van extra investeringen c.q. het faciliteren van innovatie in Flevoland?*
- *Wat kan een SEZ daarin bijdragen c.q. wat dient er geregeld te worden binnen een SEZ voor deze sector in Flevoland?*

Om deze centrale onderzoeksvragen te beantwoorden hebben wij de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Het bepalen van doelgroepen van het onderzoek die aansluiten bij de doelstellingen en ambities van de Floriade 2022. Hierbij gaat het onder andere om ondernemers in de Topsectoren Agro & Food, Tuinbouw en uitgangsmaterialen en Biobased Economy.
2. Het voor de geselecteerde doelgroepen op hoofdlijnen inventariseren van de belemmeringen in de regelgeving en business cases voor het aantrekken van extra investeringen en het faciliteren van innovaties in Flevoland.
3. Het - op basis van interviews met ondernemers uit de provincie Flevoland - specifiek uitwerken van de belangrijkste belemmeringen voor het realiseren van het 'Living Lab' in de aanloop naar de Floriade 2022. Het gaat dan specifiek om belemmeringen die betrekking hebben op:
 - a. Het aantrekken van nieuwe investeringen (zowel in cross overs als vanuit het buitenland).
 - b. Het snel en efficiënt realiseren van ontwikkelingen en innovaties.
 - c. Het realiseren van op maat (financiële) incentives voor bedrijven (optioneel).
4. Het analyseren van de belemmeringen en bepalen welke toegevoegde waarde de SEZ Floriade heeft om deze op te lossen. Hierbij wordt tevens inzicht gegeven in de randvoorwaarden om de SEZ Floriade te realiseren.

De onderliggende rapportage richt zich specifiek op doelstelling 1 en 2. Met het realiseren van deze doelstellingen wordt de basis gelegd om doelstelling 3 en 4 te realiseren. Deze doelstellingen worden in een vervolgtraject gerealiseerd, waarbij de onderliggende rapportage als vertrekpunt dient.

3 Uitgangspunten en werkwijze

3.1 Uitgangspunten

De onderstaande uitgangspunten voor het onderzoek zijn gebaseerd op onze ervaringen met eerder uitgevoerde onderzoeken naar knelpunten voor ondernemers.

- **Het onderzoek richt zich op ondernemers die het beste aansluiten bij de thema's van de Floriade 2022.**

Op basis van onze ervaring met vergelijkbare onderzoeken naar inventariseren en concreet oplossen van belemmeringen, is het goed afbakenen van de doelgroepen van groot belang. Het is namelijk sterk van de doelgroep afhankelijk welke belemmeringen het meest relevant zijn en ontwikkelingen binnen de doelgroep belemmeren.

- **Maak gebruik van de beschikbare gegevens over belemmeringen en (voorgestelde) oplossingen hiervoor.**

SIRA Consulting heeft diverse onderzoeken uitgevoerd naar belemmeringen voor bedrijven om te innoveren en te groeien. Deze onderzoeken hebben onder meer betrekking op de topsectoren Agro & Food, Tuinbouw en uitgangssectoren en Biobased Economy. Deze kennis is in dit onderzoek beschikbaar gesteld.

- **Analyseer welke elementen van een SEZ toegevoegde waarde hebben om de belemmeringen op te lossen.**

De inrichting van de SEZ Floriade - of meer algemeen een Freezone - is afhankelijk van de doelgroep en de belemmeringen die deze doelgroep ondervindt. Wij hebben een denkmodel ontwikkeld waarmee inzichtelijk kan worden gemaakt welke elementen van een Freezone toegevoegde waarde hebben voor het realiseren van de gewenste oplossing. In paragraaf 3.4 geven wij hierop een nadere toelichting.

- **Het project is uitgevoerd uit met een projectteam dat concrete ervaring en kennis heeft van de branche en SEZ.**

Het project is uitgevoerd door consultants met kennis van en ervaring met de ondezochte branches. Dit betreft niet alleen kennis van de theorie, maar ook van de wijze waarop bedrijven in de praktijk ondernemen.

Door deze kennis en ervaring is de informatie efficiënter en gedetailleerder opgehaald en beoordeeld. Daarnaast kunnen interviews in de volgende fasen met de verschillende deskundigen diepgaander worden uitgevoerd. Dit zal leiden tot een concretere uitwerking van de belemmeringen en beter inzicht in de kansen die de SEZ Floriade biedt.

De medewerkers van het projectteam hebben dan ook uitgebreide ervaring, bovendien beschikt SIRA Consulting over een netwerk met deskundigen die indien gewenst kunnen worden ingezet.

3.2 Deskstudie

Binnen de verschillende overheden zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd naar belemmeringen die bedrijven ervaren. Deze onderzoeken zijn gebruikt om een eerste inzicht te krijgen in de voor de bedrijven binnen de provincie Flevoland relevante belemmeringen in de regelgeving en business cases en eventueel de daarbij ontwikkelde oplossingsrichtingen. Daarnaast lopen er vanuit het Rijk, gemeenten, provincies en koepelorganisaties zoals de VNG, IPO en VNO-NCW diverse initiatieven om belemmeringen gericht op te lossen.

SIRA Consulting heeft een groot deel van deze onderzoeken uitgevoerd en is betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van verbetermaatregelen. Deze kennis is in dit onderzoek gebruikt, waarmee is geborgd dat het overzicht van de belemmeringen zo actueel mogelijk is. Deze kennis is in dit onderzoek gebruikt.

- Juridificering van de agrosector, LEI, 2011.
- Belemmeringen in de biobased economy, SIRA Consulting 2011, in opdracht van het ministerie van EL&I.
- Wegnemen belemmeringen in de biobased economy, SIRA Consulting 2013, in opdracht van het ministerie van EZ.
- Nalevingskosten Concretiseren Knelpunten, SIRA Consulting 2010, in opdracht van het ministerie van EL&I.
- 38 knelpunten LTO Nederlander, ministerie EL&I 2012.
- Kansen voor een duurzame vrijzone in Amsterdam, 2012.
- Met hoofdkantoren naar de top, Actie-agenda ter versterking van het vestigingsklimaat, de acquisitie en het behoud van internationale bedrijven en talenten, ministerie EZ 2011.
- Innovatiecontract Topsector Tuinbouw en uitgangsmaterialen, ministerie EZ 2011.
- Innovatiecontract Topsector Agro & food, ministerie EZ 2011.

Op basis van de reeds beschikbare gegevens is zoveel mogelijk nagegaan in hoeverre de belemmeringen betrekking hebben op ondernemers in de provincie Flevoland en dan specifiek op de bedrijven binnen de sectoren Agro & Food en Tuinbouw en uitgangssectoren.

Het resultaat van de inventarisatie is een overzicht met belemmeringen in de regelgeving en business cases waarbij per belemmering is aangegeven:

- De oorsprong van de belemmeringen (Rijk, provincie, waterschap en gemeenten).
- Een inschatting van het effect van de belemmering.
- De categorie waartoe de belemmering behoort (zie tekstkader voor toelichting).

Tekstkader 1. Toelichting categorie belemmering

Operationele belemmeringen.

Operationele belemmeringen kenmerken zich doordat deze in de uitvoering kunnen worden opgelost. De regelgeving hoeft hiervoor niet te worden aangepast, maar alleen juist te worden geïmplementeerd door het bedrijfsleven en de medeoverheden en de uitvoeringsorganisaties die zijn betrokken bij het verlenen van vergunningen, subsidies, toezicht en andere procedures.

Structurele belemmeringen.

De structurele belemmeringen hebben als kenmerk dat voor het oplossen hiervan een wijziging van de regelgeving of gerichte uitspraak over de implementatie van het beleid is vereist. Het gaat dus om oplossingen die, afhankelijk van de context, nog tijd vergen om te worden gerealiseerd.

Botsende belemmeringen.

Botsende belemmeringen zijn het gevolg van conflicten met het bestaande beleid van de Nederlandse overheid en de maatschappelijke belangen die hiermee zijn geborgd. De Nederlandse overheid blijft zich inzetten deze maatschappelijke belangen te borgen, waardoor de botsende belemmeringen niet kunnen worden weggenomen.

Fundamentele belemmeringen.

De fundamentele belemmeringen beperken innovaties en hebben tot gevolg dat ondernemers zich niet verder kunnen ontwikkelen of dat ontwikkeling ten koste gaat van ontwikkelingen in de huidige economie. Hierbij gaat het om belemmeringen die niet eenvoudig zijn weg te nemen door het aanpassen van regelgeving, maar waarvoor beleidsmatige keuzes moeten worden gemaakt.

4 Resultaten

4.1 Doelgroepen

Om de SEZ Floriade goed te laten aansluiten op de behoefte van de ondernemers die in dit ‘living lab’ aan de slag gaan, zijn in de eerste fase van het onderzoek de doelgroepen bepaald. Hierbij is aangesloten bij de in het Bidboek Floriade 2022 aangegeven thema’s:

1. *Feeding the City*, hierin wordt de voedselproductie (weer) terug in de stad gebracht.
2. *Greening the City*, waarbij het groen wordt ingezet als cruciaal onderdeel van een leefbare, sfeervolle stad.
3. *Energizing the City*, gericht op duurzame systemen, gesloten kringlopen en zelfvoorzienendheid.
4. *Healthying the City*, de zoektocht naar gezonde voeding, nieuwe zorgconcepten en de wijze waarop groen - bloemen en bomen - kan bijdragen aan het welbevinden en de productiviteit van mensen.

Op basis van deze thema’s is nagegaan welke doelgroepen hierbinnen vallen en dus een toegevoegde waarde hebben van een SEZ. In het onderstaand overzicht zijn de belangrijkste doelgroepen opgenomen, waarbij staat aangegeven op welke thema’s deze doelgroepen betrekking hebben en tevens of deze doelgroepen onderdeel uitmaken van de door het Rijk gehanteerde Topsectoren Agro & Food en Tuinbouw en uitgangsmaterialen.

Tabel 1. Overzicht doelgroepen versus thema’s Floriade en topsectoren

Doelgroep	Thema Floriade 2022				Topsectoren	
	Feeding the City	Greening the City	Energizing the City	Healthying the City	Agro & food	Tuinbouw
Glastuinbouw	☒		☒		☒	☒
Tuinbouw	☒		☒		☒	☒
Lokale Energie			☒		☒	
Voedingsmiddelen	☒				☒	
Internationaal	☒	☒	☒	☒	☒	☒

Een nadere uitwerking van de bedrijven binnen de verschillende doelgroepen staat in bijlage I van deze rapportage opgenomen.

Naast de in tabel 1 genoemde doelgroepen spelen bij de Floriade 2022 bedrijven een rol die zich op het grensvlak tussen twee branches bevinden. Hierbij zal het doorgaans gaan om de genoemde branches en andere branches, zoals onderwijs of de bouwsector. De nadruk in dit onderzoek ligt niet op deze branches, maar op knelpunten van bedrijven die zich op deze grensvlakken bevinden. Deze worden wel in dit onderzoek opgenomen.

4.2 Eerste overzicht van belemmeringen

Op basis van de beschikbare literatuur en ervaringen van SIRA Consulting met betrekking tot onderzoeken naar belemmeringen, zijn 62 belemmeringen geïdentificeerd. In bijlage II is het overzicht van deze belemmeringen opgenomen.

Per belemmering is nagegaan op welke branche de belemmering betrekking heeft. In tabel 2 is een overzicht opgenomen van het aantal knelpunten per branche die uit de deskstudie naar voren is gekomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het totaal aantal knelpunten dat in dit onderzoek is geïnventariseerd, lager is dan de som van de knelpunten per branche. Dit komt doordat knelpunten in meerdere branches voorkomen. Een voorbeeld van een knelpunt dat in alle branches voorkomt is: “Kwaliteit dienstverlening van de overheid niet voldoende”. Op basis van de deskstudie is niet naar voren gekomen of dit knelpunt binnen de provincie Flevoland door ondernemers op dit moment wordt ondervonden.

Tabel 2. Aantal belemmeringen naar sector.

	Gastuibouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal
aantal	41	42	37	29	15

Uit de tabel vloeit voort:

- Dat het grootste aantal belemmeringen betrekking heeft op de (Glas) tuinbouwsector. Dit is te verklaren doordat ondernemers in deze branche een groot aantal activiteiten kunnen ontplooiën. Hierbij gaat het enerzijds om reguliere agrarische activiteiten, maar eveneens om activiteiten in de biobased economy en/of lokale energieproductie. Deze grote diversiteit aan activiteiten leidt tot een groot aantal potentiële belemmeringen.
- Dat binnen de internationale branche een beperkt aantal belemmeringen in beeld is. Dit komt omdat op dit moment een beperkt aantal internationale ondernemers zich vestigen binnen de provincie Flevoland. Hierbij kunnen zich meer belemmeringen voordoen, maar die zijn op dit moment nog niet in beeld.

Bij het aantal geïnventariseerde belemmeringen is het belangrijk om te vermelden dat dit vermoedelijk geen volledig beeld van het aantal belemmeringen is. Wanneer bedrijven in het kader van de Floriade 2022 nieuwe activiteiten gaan ontplooiën of wanneer nieuwe bedrijven zich in Flevoland gaan vestigen, zullen zich mogelijk nieuwe belemmeringen voordoen die op dit moment nog niet in beeld zijn. Enerzijds geeft praktijkonderzoek een nauwkeuriger beeld van de relevante en huidige belemmeringen en anderzijds is het afhankelijk welke activiteiten tot 2022 worden ondernomen.

4.3 Indeling naar categorie

Op basis van de beschikbare kennis zijn de geïnventariseerde belemmeringen ingedeeld naar categorie. Hierbij is aangesloten bij de indeling, zoals deze in tekstkader 1 is toegelicht. Voor deze indeling is gekozen, omdat deze aangrijpingspunten biedt voor het wegnemen van de belemmeringen. Een belemmering kan hierbij alleen maar deel uit maken van een enkele categorie. In tabel 3 is het overzicht van het aantal belemmeringen per categorie opgenomen.

Tabel 3. Aantal belemmeringen per categorie.

	Aantal
Operationeel	18
Structureel	27
Botsend	1
Fundamenteel	16
Totaal	62

Uit de tabel vloeit voort:

- Dat het grootste aantal belemmeringen structureel van aard zijn. Om deze weg te nemen moet wet- en regelgeving worden aangepast.
- Dat een beperkt aantal belemmeringen botsend is. In de praktijk worden deze belemmeringen niet weggenomen, vanwege de maatschappelijke belangen de onderliggende wet- en regelgeving dient.

Een aandachtspunt hierbij is dat deze indeling, door voortschrijdend inzicht van overheden en geleverde inspanningen om de belemmeringen weg te nemen, aan verandering onderhevig is. Zo kan een belemmering in de categorie 'structureel' inmiddels zijn opgepakt door een overheid, waarvoor wet- en regelgeving is aangepast. Wanneer dit in de praktijk nog niet is geëffectueerd en ondernemers dit nog steeds als een belemmering ervaren, dan betreft het een operationele belemmering. Pas wanneer ondernemers een belemmering niet meer ervaren wordt deze beschouwd als opgelost.

4.4 Onderliggende thema's

De belemmeringen waarmee ondernemers in aanloop naar de Floriade 2022 kunnen worden geconfronteerd verschillen aanzienlijk in aard en achtergrond. Zo heeft een aantal belemmeringen betrekking op vergunningverlening door overheden en andere belemmeringen over de dienstverlening van de overheid. Om meer grip op de belemmeringen te krijgen en op deze wijze oplossingsrichtingen te bedenken zijn de belemmeringen ingedeeld naar thema's. In het onderstaande tekstkader zijn deze thema's opgenomen.

Tekstkader 2. Toelichting thema's

Ruimtelijke ordening en planvorming.

De overheid maakt plannen ten aanzien van economische en ruimtelijke ontwikkeling. Hierbij moet worden gedacht aan het opstellen van bestemmingsplannen. Deze planvorming kan voor bedrijven belemmerend werken. Hierbij gaat het vooral om de door gemeenten opgestelde plannen. Een belemmering is: "Bestemmingsplannen zijn onvoldoende ontwikkelingsgericht opgesteld".

Vergunningen en toezicht

Om te kunnen ondernemen moet voor specifieke activiteiten vergunning worden aangevraagd. Ondernemers vragen hiervoor een vergunning aan bij gemeenten of provincie. Het aanvragen van een vergunning of de hierin opgenomen voorschriften worden door ondernemers als belemmerend ervaren. Een voorbeeld van een belemmering is: "Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften."

Arbeid

Om succesvol te kunnen ondernemen in een steeds competitievere markt is het voor bedrijven van groot belang om over gekwalificeerd en flexibel personeel te beschikken. In de praktijk wordt dit als een belemmering ervaren. Een belemmering hierbij is: "Niet flexibele Nederlandse arbeidsmarkt".

Financiering, subsidies & belastingen

Voor bedrijven die willen ondernemen is het verkrijgen van kapitaal van groot belang. Hierbij gaat het om financiering door private partijen, maar eveneens om subsidies van verschillende overheden. Bij het verkrijgen van kapitaal kunnen bedrijven tegen knelpunten aanlopen. Daarnaast kunnen belastingen als belemmering worden ervaren.

Dienstverlening

De overheid levert diensten aan het bedrijfsleven. Hierbij heeft de overheid een monopolypositie en ervaart het bedrijfsleven deze dienstverlening niet altijd voldoende. Een belemmering met betrekking tot de dienstverlening is: "Kennissen en deskundigheid van ambtenaren niet voldoende".

Certificering & voorschriften

Om producten te kunnen produceren of leveren moeten bedrijven aan voorschriften voldoen en veelal zijn gecertificeerd. Enerzijds kan dit kansen bieden, maar aan de andere kant vormen deze een barrière voor een ondernemer. Een voorbeeld van een belemmering is: "Certificering voor duurzaamheidseisen zijn niet eenduidig."

Overig

Daarnaast kunnen ondernemers met andere belemmeringen worden geconfronteerd. Deze zijn ingedeeld in het thema overig.

Aan de hand van de thema's zijn de belemmeringen nagegaan. Hierbij is gericht gekeken tot welk thema de individuele belemmering behoort. In tabel 4 staan de resultaten opgenomen.

Tabel 4. Aantal belemmeringen per thema.

Thema	Aantal
Ruimtelijke ordening en planvorming	4
Vergunningen & toezicht	24
Arbeid	5
Financiering, subsidies en belastingen	9
Dienstverlening	4
Certificering & voorschriften	7
Overig	9

Uit de bovenstaande tabel wordt duidelijk:

- Dat het grootste aantal belemmeringen voortvloeit uit vergunningen. Hierbij gaat het zowel om de belemmeringen met betrekking tot het aanvragen van vergunningen, als de belemmeringen met betrekking tot de voorschriften die door het bevoegd gezag in de vergunning worden opgenomen. Het betreft vergunningen die door bedrijven bij zowel gemeenten als provincie worden aangevraagd, zoals de omgevingsvergunning en de Nb-wet vergunning.
- Dat niet alle belemmeringen eenduidig tot thema's zijn toe te wijzen. Het thema 'overig' is bijna het grootste thema en bevat belemmeringen die verschillen in aard en omvang. Het wegnemen van deze belemmeringen vergt hiermee maatwerk per belemmering.

4.5 Prioritering van de belemmeringen

Per branche is een prioritering gemaakt van de belemmeringen. Bij deze prioritering is rekening gehouden met het aantal bedrijven dat binnen de provincie mogelijk met de belemmering wordt geconfronteerd en welke impact een belemmering op deze bedrijven heeft. De wijze van prioritering is in de bijlage nader toegelicht.

Glastuinbouw

In de onderstaande tabel staan de 10 voornaamste belemmeringen van ondernemers in de glastuinbouw weergegeven op basis van de prioriteringsberekening.

Tabel 5. Geprioriteerde knelpunten glastuinbouw

Nr	Belemmering
1.	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.
2.	Hoge waterschapslasten voor agrariërs.
3.	Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften.
4.	Eisen voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zijn complex.
5.	Niet flexibele Nederlandse arbeidsmarkt.

6.	Doorgeschoten onderzoeksverplichtingen zorgen voor hoge lasten.
7.	Relatief strenge milieuregelgeving.
8.	De complexiteit van wet- en regelgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte en maken aanzienlijke kosten voor inhuur van advies.
9.	Het vergunningsproces heeft een langere doorlooptijd, omdat indieningsvereisten niet altijd duidelijk zijn.
10.	Onvoldoende integrale benadering bij vergunningsaanvraag. Bedrijven worden geconfronteerd met verschillende procedures en ambtenaren.

Tuinbouw

In de onderstaande tabel staan de 10 voornaamste belemmeringen van ondernemers in de tuinbouw weergegeven op basis de prioriteringsberekening.

Tabel 6. Geprioriteerde knelpunten tuinbouw

Nr	Belemmering
1.	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.
2.	Hoge waterschapslasten voor agrariërs.
3.	Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften.
4.	Flora- en Fauna regelgeving belemmert reguliere (agrarische) werkzaamheden. Ondernemer moet bewijzen dat zijn activiteiten, die hij reeds jaren onderneemt, geen negatieve invloed hebben op de beschermde soorten.
5.	Eisen voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zijn complex.
6.	Niet flexibele Nederlandse arbeidsmarkt.
7.	Doorgeschoten onderzoeksverplichtingen zorgen voor hoge lasten. Bedrijven moeten onderzoeken laten uitvoeren.
8.	Relatief strenge milieuregelgeving.
9.	De complexiteit van wet- en regelgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte en maken aanzienlijke kosten voor inhuur van advies.
10.	Het vergunningsproces heeft een langere doorlooptijd, omdat indieningsvereisten niet altijd duidelijk zijn.

Lokale energie

In de onderstaande tabel staan de 10 voornaamste belemmeringen van ondernemers in de lokale energie weergegeven op basis van de prioriteringsberekening.

Tabel 7. Geprioriteerde knelpunten lokale energie

Nr	Belemmering
1.	Eisen van de overheid zijn financieel moeilijker haalbaar voor bedrijfsleven. Bedrijven maken hoge kosten, die in de crisis niet zijn te verantwoorden.
2.	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.
3.	Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften. Kleine aanpassingen in het proces zijn niet mogelijk of er moet een nieuwe vergunning voor worden aangevraagd.
4.	Gegevens aanleveren m.e.r.-beoordeling leidt tot lange procedures en kost veel tijd.
5.	Kosten voor het in productie brengen van innovaties zijn zeer hoog. Hiervoor zijn geen budgetten beschikbaar.
6.	Hogere subsidies in het buitenland verstoren internationale marktwerking. Vooral met betrekking op de BBE.
7.	Belemmerende wetgeving bij het valoriseren van reststromen. Reststromen worden beschouwd als afval.
8.	Tekort aan juist geschoolde arbeidskrachten.
9.	Levering restwarmte aan omgeving door wet- en regelgeving complex.
10.	Het vergunningsproces heeft een langere doorlooptijd, omdat indieningsvereisten niet altijd duidelijk zijn.

Voedingsmiddelen

In de onderstaande tabel staan de 10 voornaamste belemmeringen van ondernemers in de voedingsmiddelenindustrie weergegeven op basis van de prioriteringsberekening.

Tabel 8. Geprioriteerde knelpunten lokale energie

Nr	Belemmering
1.	Lange toelatingsprocedures in de EU voor nieuwe producten. Lange doorlooptijd en hierdoor financiële risico's.
2.	Gestapeld toezicht: bedrijven worden geconfronteerd met verschillende toezichthouders.
3.	Inefficiënte uitvoering van toezicht door overheden. Toezicht niet op de relevante onderdelen.
4.	Eisen van de overheid zijn financieel moeilijker haalbaar voor bedrijfsleven. Bedrijven maken hoge kosten, die in de crisis niet zijn te verantwoorden.
5.	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.
6.	Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften. Kleine aanpassingen in het proces zijn niet mogelijk of er moet een nieuwe vergunning voor worden aangevraagd.
7.	Belemmerende Europese regelgeving op het gebied van etikettering. Etiketten moeten worden aangepast.
8.	De complexiteit van wet- en regelgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte en maken aanzienlijke kosten

	voor inhuur van advies.
9.	Certificering voor duurzaamheidseisen is niet eenduidig. Niet duidelijk wanneer welke producten als duurzaam worden gekenmerkt.
10.	Tekort aan juist geschoolde arbeidskrachten.

Internationaal

In de onderstaande tabel staan de 10 voornaamste belemmeringen van internationale ondernemers weergegeven op basis van de prioriteringsberekening.

Tabel 9. Geprioriteerde knelpunten internationale ondernemers.

Nr	Belemmering
1.	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.
2.	Hogere subsidies in het buitenland verstoren internationale marktwerking. Vooral met betrekking op de BBE.
3.	Niet flexibele Nederlandse arbeidsmarkt.
4.	De complexiteit van wet- en regelgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte en maken aanzienlijke kosten voor inhuur van advies.
5.	Knelpunten in het vestigingsklimaat voor kennismigranten en studenten.
6.	Tekort aan juist geschoolde arbeidskrachten.
7.	Tekort aan Engelstalige formulieren en wet- en regelgeving.
8.	Leef- en werkomgeving voor expats heeft verbetering nodig.
9.	Overheden schetsen niet altijd een realistisch beeld van de verplichtingen voor de bedrijven bij vestigen in de regio.
10.	Tewerkstellingsvergunning voor kort verblijf van kennismigranten.

5 Verdere aanpak

Om te bepalen op welke wijze de SEZ Floriade toegevoegde waarde heeft om de belemmeringen op te lossen, is het belangrijk vooraf te bepalen uit welke elementen deze kan bestaan. Wij hebben een denkmodel ontwikkeld waarmee inzichtelijk kan worden gemaakt welke elementen van een Freezone toegevoegde waarde hebben voor het realiseren van de gewenste oplossing.

In de onderstaande figuur zijn de verschillende elementen van een Freezone weergegeven. In de onderstaande figuur zijn de doelstellingen, die Flevoland wil realiseren met een SEZ, weergegeven.

Figuur 1. SEZ Floriade 2022 en mogelijke SEZ's.

Het ondernemerschap wordt met de SEZ Floriade 2022 bevorderd door enerzijds het verminderen van regeldruk en procedures en anderzijds het stimuleren van ondernemers. In de huidige economische situatie zijn de beschikbare financiële middelen beperkt en is stimulering van ondernemers niet eenvoudig. Wij adviseren om de regeldruk waar mogelijk weg te nemen, door het optimaliseren van processen en het beperken van procedures. In bijlage IV wordt een voorstel gedaan welke acties de provincie Flevoland kan inzetten om de belemmeringen weg te nemen.

6 Bevindingen en conclusies

Uit de inventarisatie en analyse van de belemmeringen komen de volgende bevindingen en conclusies naar voren.

- ❑ **Knelpunten niet alleen in regelgeving.**
De geconstateerde knelpunten worden veelal niet zozeer veroorzaakt door de regelgeving op zich, maar vooral door de wijze waarop hiermee wordt omgegaan. Hierbij kunnen lokale verschillen een rol spelen.
- ❑ **Wegnemen belemmeringen vereist een maatwerk aanpak**
De belemmeringen die zijn geïnventariseerd verschillen in aard en onderliggende regelgeving. Deze belemmeringen zijn hierdoor niet met een generieke maatregel van de provincie Flevoland weg te nemen, maar vergen een maatwerk aanpak. Deze kunnen op het niveau van de individuele belemmeringen worden opgepakt, of als cluster van een aantal belemmeringen. Door aan te haken bij de geformuleerde thema's is het eenvoudiger om een aantal belemmeringen geclusterd op te pakken en weg te nemen.
- ❑ **Decentralisatie kan toename regeldruk tot gevolg hebben**
Overheveling van rijkstaken naar de gemeente brengt als risico met zich mee dat de regeldruk zal toenemen. Gemeenten zijn hier namelijk nog niet goed op ingericht of het ontbreekt hen aan de middelen om hun taken goed uit te voeren.
- ❑ **Provincie Flevoland heeft beperkte invloed op de belemmeringen**
De belemmeringen die uit de inventarisatie voortkomen hebben vooral betrekking op gemeentelijke vergunningen en procedures of landelijke en Europese eisen. De provincie Flevoland heeft een beperkte invloed om deze belemmeringen snel weg te nemen. Met de SEZ Floriade 2012 kunnen niet alle belemmeringen worden weggenomen. Het is van belang om te scopen welke belemmeringen door de Floriade 2022 worden weggenomen.
- ❑ **Belemmeringen die niet worden weggenomen kunnen worden verzacht**
Niet alle belemmeringen kunnen worden weggenomen. Belemmeringen kunnen het gevolg zijn van het borgen van maatschappelijke belangen. In het kader van de Floriade 2022 kunnen deze belemmeringen worden verzacht, door bijvoorbeeld compenserende maatregelen te treffen. Dit verlaagt drempels voor ondernemers.
- ❑ **Niet alle belemmeringen in beeld**
Een deskstudie geeft een eerste inzicht in de belemmeringen van ondernemers in de geselecteerde branches, maar geeft een beperkt beeld van het totaal van de belemmeringen. Met de Floriade 2022 wordt nieuwe bedrijvigheid naar de provincie getrokken, waarvan nu niet bekend is welke exacte activiteiten worden ondernomen. Deze activiteiten kunnen mogelijk tegen belemmeringen aanlopen. Daarnaast zullen reeds bestaande bedrijven nieuwe activiteiten ontplooiën. Ook deze activiteiten kunnen mogelijk worden geremd.

Bijlagen:

- I. Doelgroepen en bedrijven
- II. Overzicht belemmeringen
- III. Prioritering van de belemmeringen
- IV. Mogelijk aanpak door de provincie Flevoland

I. Doelgroepen en bedrijven

Potentiële Flevolandse en andere bedrijven			
Potentiële doelgroepen	Bedrijven Flevoland	Bedrijven NL (buiten Flevoland)	Internationale Bedrijven
Glastuinbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Rozenkwekerij Goudriaan (Almere) • Nieuwkamp Alstroemenia (Luttelgeest) • Termeulen Roses (Almere) 	<ul style="list-style-type: none"> • SIGN, Stichting Innovatie Glastuinbouw • Polydome, High Performance Polyculture Systems • Smartskin, Rodeca Systems uit Hazerswoude • Priva (De Lier) • Wagemaker Flowers B.V. (Hoogkarspel) • Maurice Kassenbouw B.V. (Horst, Lb) 	
Tuinbouw	<ul style="list-style-type: none"> • Agromere • Stadsboederij Almere • Westers Biologisch Akker- en Tuinbouwbedrijf (Biddinghuizen) • Agrofleur (Creil) 	<ul style="list-style-type: none"> • Green poort Noord-Holland-Noord 	<ul style="list-style-type: none"> • NIAB Innovation Farm (UK)
Lokale Energie	<ul style="list-style-type: none"> • Windmolenpark Meeuwentocht • De Groene Reus - Duurzame Energie Coöperatie Flevoland • 100% groen, leverancier zonnepanelen (Zeewolde) • Harvestagg 	<ul style="list-style-type: none"> • Aardwarmte Den Haag (Den Haag) • Tonzon, isolatie (Enschede) • DonQi Urban Windmill 	<ul style="list-style-type: none"> • Umicore group (Belgium)
Voedingsindustrie	<ul style="list-style-type: none"> • McCain • Agrico • Ekoplaza, supermarkt • Biologische Boerderij MMM...Natuurlijk! 	<ul style="list-style-type: none"> • FMT, Food Machinery Technology • Bio+ (Nijkerk) 	

II. Overzicht belemmeringen

In het onderstaande overzicht staan de belemmeringen opgenomen. Hierbij is tevens aangegeven op welke doelgroepen deze belemmeringen betrekking hebben.

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
1	Bestemmingsplannen worden te gedetailleerd beschreven. Het wijzigen hiervan is complex en leidt tot kosten.	Hierdoor moeten de bestemmingsplannen regelmatig worden aangepast door bedrijven, wat veel tijd kost. Of activiteiten zijn in zijn geheel niet mogelijk.	x	x	x			RO en planvorming	Gemeenten	Operationeel
2	Bestemmingsplannen zijn onvoldoende ontwikkelingsgericht opgesteld. Bestemmingsplannen moeten bij uitbreiding van activiteiten worden gewijzigd.	In bestemmingsplannen wordt vooral de huidige situatie beschreven waarbij er te weinig ruimte is voor nieuwe activiteiten. Dit komt enerzijds voort uit de gemeenten en anderzijds uit de structuurvisie en de streekplannen die door de provincies met een hoge mate van detaillering worden opgesteld. Hierdoor moeten bedrijven vaak een verzoek tot wijziging van het bestemmingsplan indienen of activiteiten kunnen niet worden uitgevoerd.	x	x	x			RO en planvorming	Gemeenten	Operationeel
3	Bedrijven hebben bij het aanvragen van vergunningen te maken met verschillende afdelingen van (meerdere) overheidsinstanties.	Ondernemers hebben te maken met veel verschillende loketten waar zij hun zaken moeten regelen. Dit komt vooral doordat de Nederlandse overheid onderscheid maakt tussen verschillende bestuurslagen (gemeenten, provincies en waterschappen) en taken neerlegt bij uitvoeringsorganisaties (UWV, belastingdienst e.a.) en diverse toezichthouders (Rijksinspecties en uitvoeringsorganisaties met een toezichthoudende taak). Voor de procedures binnen de Wabo wordt gewerkt met 1 loket. De gemeente als eerste aanspreekpunt leidt in de praktijk niet altijd tot minder contacten met de overheid. De verschillende individuele procedures binnen de Wabo worden door verschillende afdelingen afgehandeld. Met deze afdelingen heeft het bedrijf nog steeds contact. Concreet bij de omgevingsvergunningen in het kader van de Wet Milieubeheer.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Provincie en gemeente	Operationeel
4	Gestapeld toezicht: bedrijven worden geconfronteerd met verschillende toezichthouders.	Het kost bedrijven veel tijd om de verschillende toezichthouders te begeleiden door het bedrijf. Daarbij komt het voor dat de verschillende toezichthouders uiteenlopende eisen stellen ten aanzien van vergelijkbare normen. Toezicht door verschillende (overheids-) instanties vindt onvoldoende gecoördineerd plaats. Bedrijven kunnen per kalenderjaar worden geconfronteerd met een Rijks-toezichthouder, maar ook met toezicht door gemeente, waterschap en provincie.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Rijk, provincie en gemeenten	Operationeel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
5	Inefficiënte uitvoering van toezicht door overheden. Toezicht niet op de relevante onderdelen.	De wijze waarop toezicht door de overheid wordt uitgevoerd, wordt door bedrijven als inefficiënt en onnodig ervaren. Het toezicht door overheden vindt veelal willekeurig plaats, zonder dat rekening wordt gehouden met het risicoprofiel van een ondernemer. Ook wanneer bedrijven zich goed aan de regels houden, worden ze belast met toezicht.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Rijk, provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
6	Het vergunningsproces heeft een langere doorlooptijd, omdat indieningsvereisten niet altijd duidelijk zijn.	Bedrijven hebben te maken met lange doorlooptijden bij (ver-) bouwplannen. Een belangrijke oorzaak is het feit dat gemeenten en provincies gedurende het (informele) voortraject met aanvullende eisen komen en om extra onderzoek vragen. De formele procedure voor de aanvraag van een bouwvergunning is strak geregeld en er zijn wettelijke termijnen bepaald. Door de lange duur van het voortraject moeten bedrijven lang wachten met het starten van hun (ver-) bouwplannen. Ondernemers zijn zich veelal niet bewust van de informatie die ze moeten aanleveren bij een vergunningaanvraag. Daarnaast is de informatiebehoefte vanuit de overheid vooraf niet altijd even duidelijk. Het duurt hierdoor lang voordat ondernemers met de voorgenomen activiteit kunnen beginnen. Dit is zowel van toepassing op complexe omgevingsvergunningen in het kader van bouwen en milieu, als op bijvoorbeeld de natuurbeschermingswetvergunning.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
7	Vergunningsprocessen voor eenvoudige vergunningen hebben een lange doorlooptijd, terwijl de afhandeling eenvoudig is.	Simple vergunningsaanvragen zoals parkeervergunningen hebben, in verhouding tot complexere aanvragen, een onnodig lange doorlooptijd. Veelal wordt er echter geen onderscheid gemaakt door de gemeente/provincie bij het afhandelen van de verschillende vergunningsaanvragen.	x	x				Vergunning en toezicht	Provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
8	Eisen van de overheid zijn financieel moeilijker haalbaar voor het bedrijfsleven. Bedrijven maken hoge kosten, die in de crisis niet zijn te verantwoorden.	Het is voor bedrijven als gevolg van de economische crisis moeilijker om te voldoen aan allerlei (controle) eisen van de overheid. Zo moeten bedrijven in veel gevallen gebruik maken van de Best Available Techniques, terwijl deze zeer kostbaar zijn. Hierbij gaat het vooral om de eisen die zijn opgenomen in de Omgevingsvergunning (milieu) en de natuurbeschermingswet.			x	x		Vergunning en toezicht	Provincie en gemeenten	Structureel

Nr.	Knelpunt	Toelichting						Thema	Bevoegd gezag	Categorie
			Graaibouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal			
9	Overheden schetsen niet altijd een realistisch beeld van de verplichtingen voor de bedrijven bij vestigen in de regio.	Bedrijven die door de afdeling EZ worden binnen gehaald, worden met name geïnformeerd over de mogelijkheden. Hun wordt een rooskleuiger plaatje voorgehouden, dan daadwerkelijk het geval is. Zo worden ze niet altijd geïnformeerd over de vergunningen en verplichtingen die ze moeten aangaan en de procedures die ze hierbij moeten doorlopen.	x	x	x	x	x	Dienstverlening	Provincie en gemeenten	Operationeel
10	Bedrijven worden geconfronteerd met een hoge mate van detaillering in (vergunning-) voorschriften. Kleine aanpassingen in het proces zijn niet mogelijk of er moet een nieuwe vergunning voor worden aangevraagd.	Wat bedrijven op hun terrein neer willen zetten, is aan de ondernemers zelf, maar daar hebben heel beleidsmedewerkers moeite mee. De beleidsmedewerkers willen inhoudelijk meepraten over wat op het bedrijventerrein moet komen. Dit beperkt de inzet van innovatieve nieuwe technieken, ondanks de (beperkte) experimenteer ruimte in wet- en regelgeving. Dit heeft vooral betrekking op de omgevingsvergunning milieu.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Provincie en gemeenten	Structureel
11	Onvoldende integrale benadering bij vergunningsaanvraag. Bedrijven worden geconfronteerd met verschillende procedures en ambtenaren.	Onvoldende integrale benadering bij vergunningsaanvraag, waardoor bedrijven binnen de procedure worden geconfronteerd met aanvullende eisen. Zo wordt bij een vergunningsaanvraag veelal te laat nog een toetsingsaanvraag verplicht voor bijvoorbeeld de ecologische bescherming. Ondanks de Wabo wordt de vergunning niet integraal benaderd en komt het regelmatig voor dat overheden aanvullende eisen stellen. Dit vooral met betrekking tot de omgevingsvergunning bouw/milieu en de Nb-vergunning.	x	x	x	x		Vergunning en toezicht	Provincie en gemeenten	Operationeel
12	Informatie aanvragen vanuit de overheid: veel versnipperde en complexe vereisten, herhaald aanleveren van dezelfde gegevens, registraties bijhouden, verschillende handelswijzen en systemen bij overheden.	Momenteel ondervinden ondernemers onder andere de volgende problemen bij informatie-uitwisseling: grote hoeveelheid versnipperde vereisten, complexe vereisten, herhaald aanleveren van dezelfde gegevens, registraties bijhouden ten bate van toezicht en verschillende handelswijzen en systemen bij overheden. Verondersteld wordt dat deze informatie-uitwisseling vooral is gerelateerd aan het verstrekken van vergunningen, het verkrijgen van subsidies en het afdragen van belastingen.	x	x	x	x		Overig	Rijk, provincie en gemeenten	Structureel

Nr.	Knelpunt	Toelichting						Thema	Bevoegd gezag	Categorie
13	Langdurige processen door beroepsprocedures van bezwaar door belanghebbenden, leidt tot lange doorlooptijden.	Burgers hebben de mogelijkheid om bezwaar en beroep aan te tekenen bij verschillende procedures. Het begrip 'belanghebbende' is in de Awb zo ruim omschreven dat nagenoeg iedereen als belanghebbend kan worden aangemerkt. De Awb omschrijft een belanghebbende als degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Ook rechtspersonen die niet direct belang hebben, kunnen bezwaar maken. Belanghebbenden kunnen bezwaar maken tegen alle onderdelen in het besluit, dus ook de onderdelen in een bestemmingsplan die niet zijn gewijzigd en zijn meegenomen in het besluit. Het gevolg hiervan is dat het vaak voorkomt dat er gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid om bezwaar te maken omop deze manier 'bouwprocessen' te vertragen.			X			Vergunning en toezicht	Provincie, waterschap en gemeenten	Structureel
14	Onderbouwing leges onduidelijk. Leges zijn niet transparant.	Voor het aanvragen van vergunningen en diensten kunnen overheden leges vragen. Deze leges zijn bedoeld om de kosten te vergoeden die een overheidsinstelling maakt voor het afhandelen van de aanvraag. De opbouw van de leges zijn volgens ondernemers niet transparant. Het is niet duidelijk hoe deze kosten zijn opgebouwd en hoe ze in verhouding staan tot de aan de ondernemer geleverde dienst. Bij ondernemers bestaat de indruk dat ze te veel betalen.	X	X	X	X		Vergunning en toezicht	Provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
15	Kleine bedrijven betalen relatief meer voor regelgeving dan grote bedrijven.	De verplichtingen in de regelgeving zijn in veel gevallen gelijk voor grote en kleine (MKB) bedrijven. Het MKB ervaart hierdoor relatief hogere kosten dan grote bedrijven. Voorbeelden zijn: de eisen aan verpakkingsmaterialen, de AMB Basishulpverlening, gevaarlijke stoffen regelgeving, de gebruiksvergunning en de afvalregelgeving.	X						RO en planvorming	Fundamenteel
16	Aanvragen van natuurbeschermingswetvergunning in het kader van de Natura 2000 leidt tot hoge lasten.	Bedrijven zijn niet of onvoldende op de hoogte van de verplichting om een vergunning aan te vragen. Daarnaast is onvoldende duidelijk aan welke eisen het bedrijf moet voldoen voor het aanvragen van een vergunning. Daar komt nog bij dat de bewijslast voor het uitvoeren van de activiteit en de effecten hiervan bij de ondernemer liggen. De ondernemer moet hiervoor dure onderzoeken laten uitvoeren wat tot hoge kosten leidt.	X	X	X			Vergunning en toezicht	Provincie	Structureel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
17	De complexiteit van wet- en regelgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte en maken aanzienlijke kosten voor inhuur van advies.	Een belangrijke bron van complexiteit op het ruimtelijke terrein is het naast en door elkaar bestaan van verschillende besluitvormingskaders, zoals ruimtelijke ordening naast milieu, naast natuurbescherming, naast bouwrecht, naast waterrecht. Deze kaders zijn niet uniform. Zij kunnen gedeeltelijk zijn gecoördineerd en ondersteunend zijn, maar kunnen elkaar ook in de weg staan. De transparantie van het gehele regelcomplex is uiteindelijk gering. Omdat Nederland een dicht bevolkt en intensief gebruikt land is (ruimtelijke congestie), hebben agrarische bedrijven veel interactie met de ruimtelijke omgeving. Bedrijven zijn niet op de hoogte van deze wet- en regelgeving.	x	x	x	x	x	Overig	Rijk, provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
18	Beheer schadeverorzakende soorten vereist vergunningen en/of ontheffingen. Deze aanvragen hebben lange doorlooptijd.	Maak preventief beheer mogelijk. Omschadelijke soorten te beheren is een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet vereist. Een voorbeeld hiervan is het wegzagen van ganzen. Het aanvragen van een dergelijke ontheffing kost geld en ook tijd. Deze doorlooptijd is hinderlijk, omdat de schade in deze tijd groter wordt.		x				Vergunning en toezicht	Provincie	Structureel
19	Flora- en Fauna regelgeving belemmert reguliere (agrarische) werkzaamheden. Ondernemer moet bewijzen dat zijn activiteiten, die hij reeds jaren ondernemt, geen negatieve invloed hebben op de beschermde soorten.	Huidige wet gaat uit van het 'nee-tenzij' principe, waardoor ondernemers moeten aantonen dat de activiteiten geen invloed hebben op de beschermde soorten. Ondernemers moeten bewijzen dat de reguliere (agrarische) activiteiten geen negatief effect hebben op de soorten, terwijl ondernemers deze activiteiten reeds jaren zonder schadelijke gevolgen hebben uitgevoerd. Het aantonen van deze effecten kost de ondernemers niet alleen geld, maar leidt tevens tot een lange doorlooptijd.		x				Vergunning en toezicht	Provincie	Structureel
20	Gegevens aanleveren m.e.r.-beoordeling leidt tot lange procedures en kost veel tijd.	De m.e.r.-beoordeling of de MER is een kostbare aangelegenheid. In deze procedures moeten omvangrijke onderzoeken worden uitgevoerd naar de effecten van voorgenomen activiteiten op de omgeving. Dit kost veel geld en leidt tot een lange doorlooptijd.	x	x	x			RO en planvorming	Provincie	Structureel
21	Kwaliteit dienstverlening van de overheid niet voldoende.	Ondernemers ervaren in hun contacten over plannen, activiteiten en vergunningsaanvragen dat de kwaliteit van de dienstverlening van overheden op onderdelen te wensen overlaat. Het gaat dan onder meer om het laat of later dan nodig voldoen aan aanvraagtermijnen, onduidelijkheid van verstrekte informatie en beperkte inhoudelijk kennis en/of inlevingsvermogen van ambtenaren en andere zaken.	x	x	x	x	x	Dienstverlening	Rijk, provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
22	Doorgeschoten onderzoekverplichtingen zorgen voor hoge lasten. Bedrijven moeten onderzoeken laten uitvoeren.	Bij het aanvragen van een vergunning en/of gedurende activiteiten moeten initiatiefnemers verschillende bewijsstukken kunnen overleggen. Hiervoor moeten veelal uitgebreide en kostbare onderzoeken worden uitgevoerd. Deze onderzoeken kosten de ondernemer veel geld en de vraag is wat de informatie uit deze onderzoeken bijdraagt aan het te realiseren beleidsdoel.	X	X	X	X	X	Vergunning en toezicht	Provincie, waterschap en gemeenten	Structureel
23	Kennis en deskundigheid van ambtenaren niet voldoende.	Ondernemers ervaren het kennisniveau van ambtenaren als te laag. Ambtenaren zijn beperkt op de hoogte van wat de invloed van wet- en regelgeving is op de bedrijfsvoering van ondernemers. In vergunningsverleningstrajecten en toezicht leidt dit tot onenigheid over de vertaling van deze wet- en regelgeving. Ondernemers besteden hierdoor meer tijd aan het overleg met deze overheden.	X	X	X	X	X	Dienstverlening	Rijk, provincie, waterschap en gemeenten	Operationeel
24	Eisen voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen zijn complex.	Ondernemers kunnen niet altijd de gewenste gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, omdat deze nog niet zijn geaccepteerd. Procedures om deze middelen op de markt te mogen brengen zijn complex, kosten veel geld en zorgen voor lange doorlooptijden. Hierdoor komen producten later op de markt.	X	X				Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
25	Niet duidelijk of bio-wkk valt onder industriële of agrarische bedrijfstak.	In bestemmingsplan is aangegeven of in een gebied industriële of agrarische activiteiten mogen worden uitgevoerd. Het is niet duidelijk of vergisting gecombineerd met een energieopwekking (bio-wkk) een industriële of agrarische activiteit is. Door onduidelijkheid over aard worden activiteiten niet toegestaan of procedures vertraagd.	X	X	X			RO en planvorming	Gemeenten	Operationeel
26	Hout mag door de Flora- en Faunawet in een beperkte periode worden gerooid, waardoor productie niet efficiënt is.	Volgens de Flora- en Faunawet en de Habitatrichtlijn mogen houtopstanden in een beperkte periode worden gerooid. Rooimachines worden hierdoor niet efficiënt ingezet, waardoor de kosten voor het rooien en de biomassa hoog zijn.			X			Vergunning en toezicht	Rijk	Botsend
27	Ondernemer mag een beperkte hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen opslaan.	Ondernemers mogen maar een beperkte voorraad gewasbeschermingsmiddelen opslaan. De 400kg is in de praktijk te weinig. Ondernemers gebruiken vaker in een seizoen gewasbeschermingsmiddelen en met de limiet van 400kg kunnen agrariers niet voordeling inkopen.	X	X				Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
28	Knelpunten lozingen kassen oppervlak kleiner dan 2500 m ² .	Het activiteiten besluit wordt als complex ervaren. Wat is wel mogelijk en wat niet? Ondernemers ondervinden veel hinder uit de milieuregels die zijn gekoppeld aan het activiteiten besluit. Naast de strenge eisen en de hoge kosten die moeten worden gemaakt om te voldoen aan de eisen, is er veel onduidelijkheid rondom de regels. Dit is mede afhankelijk van de interpretatie van de behandelend ambtenaar. Hierdoor zijn gemeenten niet eenduidig ten aanzien van het activiteiten besluit.	x					Overig	Gemeenten	Operationeel
29	Grondberesting na maisteelt ten behoeve van bloembollenteelt niet zinvol.	Ondernemers moeten na maisteelt een vanggewas telen. Ook als de mais ten behoeve van de bollen wordt geteeld. Hierdoor kan landbouwgrond niet efficiënt worden gebruikt.		x				Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
30	Hoge waterschapslasten voor agrariërs.	Agrariërs worden geconfronteerd met hoge waterschapslasten.	x	x				Subsidies, belastingen en financiering	Waterschap	Structureel
31	Overlap convenanten en keteninitiatieven in Agro & Food op het gebied van duurzaamheid.	Stakeholders in de sector Agro en Food nemen vaak initiatieven om nieuwe producten te maken of samenwerkingsverbanden aan te gaan. Hierdoor ontstaat er overlap tussen activiteiten en initiatieven. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid zijn er veel initiatieven en convenanten, waardoor er overlap is op meerdere plekken tegelijkertijd.	x	x		x		Certificering en voorschriften	Rijk	Fundamenteel
32	Tekort aan juist geschoolde arbeidskrachten.	Komende jaren zal er een tekort zijn aan hoog opgeleide mensen in de Agro & Food bedrijfsleven met een expertise van innovatie en productontwikkeling.				x	x	Arbeidsrecht	Rijk	Fundamenteel
33	Verouderde Warenwet en Landbouwkwaliteitswet belemmert nieuwe duurzame initiatieven zoals de de biobased economy.	Eenkele aspecten in de Warenwet en Landbouwkwaliteitswet zijn verouderd en hebben aanpassingen nodig om innovaties in de sector Agro & Food mogelijk te maken. Bijvoorbeeld de biobased economy, waar door de huidige regelgeving niet alle mogelijkheden kunnen worden benut.	x	x		x		Certificering en voorschriften	Rijk	Structureel
34	Belemmerende wetgeving bij het valoriseren van reststromen. Reststromen worden beschouwd als afval.	Het valoriseren van reststromen stuit vaak op wet- en regelgeving die niet in lijn zijn met de biobased economy. Afvalstromen worden omgeven door wetgeving die niet het oog op de bescherming van de volksgezondheid is gemaakt. De nieuwe mogelijkheden die valorisatie van deze stromen biedt, vraagt om effectieve aanpassing van deze regelgeving zonder dat dit tot risico's voor de volksgezondheid leidt. Het ontbreken van duidelijke definities van wat afval is en wat een grondstof is. Een grondstof heeft duidelijk economische waarde.	x	x	x			Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
35	Belemmerende Europese regelgeving op het gebied van etikettering. Etiketten moeten worden aangepast.	De Europese regelgeving belemmert het gebruik van voedings- en gezondheidsclaims en herkomst aanduiding en op het gebied van toelating van zogenaamde novel foods en het gebruik van additieven, aroma's en enzymen en nanotechnologie.					x	Certificering en voorschriften	Rijk	Fundamenteel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Glastuinbouw	Tuintbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
36	Lange toelatingsprocedures in de EU voor nieuwe producten. Lange doorlooptijd en hierdoor financiële risico's.	Naast de lange procedures die in de EU gevolgd moeten worden, voorafgaand aan een markttoelating voor nieuwe producten (en ingrediënten, zoals additieven, aromastoffen of genetische gemodificeerde producten) speelt vooral de onzekerheid over de duur van toelatingsprocedures en de praktische uitvoerbaarheid een rol. Gemiddeld duurt het bijvoorbeeld 3,5 jaar voor een nieuw product wordt toegelaten onder de Europese novel food wetgeving.				X		Certificering en voorschriften	Rijk	Fundamenteel
37	Ontbreken van ketenbrede initiatieven en wegvallen FES middelen. Ketenbrede subsidies en/of investeringen wenselijk.	Omde kennis en innovatiekracht te versterken van de sector zijn stimuli van belang. Hiervoor zijn subsidies wenselijk.				X		Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Structureel
38	Niet flexibele Nederlandse arbeidsmarkt.	Door strikte wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van het ontslagrecht en belemmeringen voor kennismigranten, is de Nederlandse arbeidsmarkt niet flexibel.	X	X	X	X	X	Arbeidsrecht	Rijk	Structureel
39	Niet eenduidige mededingings- en GVO (gemeenschappelijke marktordening groenten en fruit) regels op nationaal en Europees niveau en langzame trajecten bij de Nma.	Bedrijven die willen deelnemen aan de GVO moeten lange procedures doorlopen. Dit leidt tot een lange doorlooptijd en hoge administratieve lasten voor de individuele ondernemer.	X	X		X		Certificering en voorschriften	Rijk	Structureel
40	Nieuwe veredelings technieken (o.a. cisgenese, reverse breeding) zijn nog niet verankerd in Europese regelgeving.	Nederlandse bedrijven kunnen nog niet gebruik maken van nieuwe efficiënte technieken. Dit beperkt de innovatiekracht van de sector, omdat in andere werelden hier wel gebruik van wordt gemaakt.	X	X				Overig	Rijk	Fundamenteel
41	De overdracht van Intellectueel Eigendom (IE) door kennisinstellingen aan bedrijven is complex. Innovatie paradox in Nederland.	Bedrijven kunnen de kennis van kennisinstellingen moeilijk ten gelde maken. Hierdoor loopt de Nederlandse economie kansen mis. Het innovatieparadox vormt een probleem voor het vestigingsklimaat van bedrijven in Nederland. Als er gekeken wordt naar publicaties en patenten per hoofd van de bevolking, scoort Nederland al jarenlang goed. Het lukt echter niet om deze kennis te vermarkten. Er is veel input op het gebied van innovatie, veel kennis, maar weinig output in de vorm van succesvolle nieuwe producten of formules.	X	X				Overig	Rijk	Fundamenteel
42	Het ontbreken van specifieke regelgeving voor innovatieve, verantwoorde gewasbeschermingsmiddelen en toedieningstechnieken. Zware toelating van gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong.	Vertraging van een innovatie door het ontbreken van specifieke regelgeving voor innovatieve, verantwoorde gewasbeschermingsmiddelen en toedieningstechnieken, anders dan traditionele gewasbescherming. Om gewasbeschermingsmiddelen op de markt te krijgen moeten complexe procedures worden doorlopen. Ook als deze middelen van natuurlijke oorsprong zijn.	X	X				Overig	Rijk	Structureel

Nr.	Knoelpunt	Toelichting						Thema	Bevoegd gezag	Categorie
			Glastuinbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal			
43	Verplichtingen voor lokale energieproducenten hinderlijk en belemmeren lokaal opgewerkte duurzame energie. Alleen energie voor eigen gebruik, levering is niet aantrekkelijk.	Wanneer een ondernemer energie produceert en deze levert, wordt de producent beschouwd als een netbeheerder. Aan het netbeheerderschap kleven een groot aantal verplichtingen die door de ondernemers als belemmerend worden ervaren. Hierdoor is het leveren van lokaal geproduceerde energie voor ondernemers niet interessant. Hoge administratieve lasten aan de verplichtingen vallen onder toezicht van de NWA.			x			Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
44	Integratie verschillende innovatieve energie oplossingen niet mogelijk door ontbreken van regelgeving.	Het integreren van verschillende duurzame energieoplossingen, zoals gebruik van restwarmte en elektrisch vervoer, is niet mogelijk doordat regelgeving dit niet mogelijk maakt. Enerzijds door belemmeringen, anderzijds door het ontbreken van kaderstellende regelgeving.			x			Overig	Rijk	Fundamenteel
45	Fiscale voordelen met betrekking op duurzame initiatieven niet van toepassing op non-profit instellingen en burgers.	Alle bedrijven kunnen profiteren van de fiscale voordelen van de Wet Belastingen op Milieugrondslag bij het vormgeven van duurzame initiatieven met betrekking tot energieopwekking en -besparing. Hierdoor is dit geen stimulans voor burgers en non-profit organisaties.			x			Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Structureel
46	Levering restwarmte aan omgeving door wet- en regelgeving complex.	Het is niet eenvoudig om als bedrijf restwarmte te leveren aan de omgeving. De wet- en regelgeving biedt hiervoor te weinig ruimte.	x					Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
47	Onduidelijkheid rondom vergunningsplicht bij plaatsing kleine windinstallaties.	Het is voor ondernemers niet duidelijk of kleine windinstallaties onder de vergunningsplicht vallen. Vergunningsprocedures worden door ondernemers als hinderlijk ervaren.						Vergunning en toezicht	Rijk en gemeenten	Operationeel
48	Subsidiebeleid overheid wisselend en ontbreekt aan continuïteit.	Subsidiereregelingen binnen de overheid die duurzaamheid stimuleren, wisselen regelmatig van aard en omvang. Deze onzekerheid wordt door initiatiefnemers als hinderlijk ervaren. Het nemen van maatregelen is een langdurig proces waarbij het nu onzeker is of de subsidie al dan niet wordt verlengd.	x	x	x	x		Subsidies, belastingen en financiering	Rijk en provincie.	Operationeel
49	Bewezen technieken in buitenland kunnen niet zonder meer in Nederland worden toegepast.	Wet- en regelgeving en certificering is tussen landen binnen de EU niet gelijk. Wanneer technieken in andere EU landen worden ingezet en als bewezen worden verklaard, kunnen deze niet zonder meer in Nederland worden toegepast. Nederlandse attesten zijn nodig of er moet omslachtig worden aangetoond dat de buitenlandse attesten gelijkwaardig zijn.	x	x	x	x	x	Certificering en voorschriften	Rijk	Structureel
50	Productie van biogas is subsidiabel als er energie van wordt gemaakt (E, W of CG), maar dus niet als er polymeren van worden gemaakt.	Het produceren van hoogwaardige producten uit vergistingsinstallaties wordt niet gestimuleerd.		x				Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Fundamenteel

Nr.	Knoelpunt	Toelichting						Thema	Bevoegd gezag	Categorie
51	Energieprestaties gebouwen houden geen rekening met biomassa installaties (NEN7120).	In het Bouwbesluit zijn eisen opgenomen ten aanzien van de energiezuinigheid van gebouwen. In NEN7120 wordt de methode weergegeven voor het vaststellen van deze prestaties, maar hierin wordt geen rekening gehouden met biomassa installaties. Bij een biomassa installatie is een verklaring van een deskundige vereist. Dit kost geld en leidt tevens tot vertraging van de omgevingsvergunning.				X		Vergunning en toezicht	Rijk	Structureel
52	In Nederland mag beperkt gebruik worden gemaakt van genetisch gemodificeerde organismen.	Genetisch gemodificeerde organismen kunnen de opbrengst van biomassa vergroten, niet alleen in absolute omvang, maar tevens in hoogwaardigheid. Men is echter zeer terughoudend met het gebruik hiervan.	X	X				Overig	Rijk	Fundamenteel
53	Kosten voor het in productie brengen van innovaties zijn zeer hoog. Hiervoor zijn geen budgetten beschikbaar.	Bedrijven moeten grote investeringen doen om innovaties op te schalen naar een productieniveau.	X	X	X			Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Fundamenteel
54	Buitenland heeft aantrekkelijker vestigingsklimaat voor bedrijven, onder andere de BBE. Nederland heeft een hoge grondprijs en concurreert moeilijk met overige landen.	In Nederland bestaat onzekerheid over de continuïteit omtrent het beleid, daarnaast is Nederland duurder dan andere Europese lidstaten. De grondprijzen en loonkosten liggen in Nederland hoger.	X	X	X	X	X	Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Fundamenteel
55	Hogere subsidies in het buitenland verstoren internationale marktwerking. Vooral met betrekking op de BBE.	Door hogere subsidiebedragen voor bijvoorbeeld de biogasproductie in Duitsland, is het aantrekkelijker in deze landen te vestigen. Daarnaast kunnen deze hogere grondstofprijzen veroorloven, dit drijft de prijs van biomassa op.				X	X	Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Fundamenteel
56	Certificering voor duurzaamheidseisen is niet eenduidig. Niet duidelijk wanneer welke producten als duurzaam worden gekenmerkt.	Bij de duurzaamheid van de BBE wordt de gehele keten (inclusief de grondstofproductie) meegenomen, terwijl dit bij industrie gebaseerd op fossiele grondstoffen niet wordt meegenomen.	X	X	X	X		Certificering en voorschriften	Rijk	Fundamenteel
57	Tekort aan Engelstalige formulieren en wet- en regelgeving.	Gevestigde buitenlandse bedrijven in Nederland geven aan dat er behoefte is aan Engelstalige formulieren en wet- en regelgeving. Aanpassing van de communicatie in het Engels wordt gevraagd.						Dienstverlening	Rijk, provincie en gemeenten	Operationeel
58	Knoelpunten in het vestigingsklimaat voor kennismigranten en studenten.	Strenge toelating van buitenlandse studenten en kennismigranten. Ondernemers zijn hierdoor veel geld en tijd kwijt met deze studenten en/of kennismigranten naar Nederland halen.					X	Arbeidsrecht	Rijk	Structureel

Nr.	Knelpunt	Toelichting	Graslandbouw	Tuinbouw	Lokale energie	Voedingsmiddelen	Internationaal	Thema	Bevoegd gezag	Categorie
59	Tewerkstellingsvergunning voor kort verblijf van kennismigranten.	Kennismigrantenregering biedt geen uitkomst voor kennismigranten die korter dan 3 maanden in Nederland werkzaamheden verrichten. Werknemers uit het buitenland die bij internationale bedrijven in Nederland trainingen en opleidingen volgen of voor overleg komen, moeten ook een tewerkstellingsvergunning aanvragen. Zij worden niet in dienst genomen en hebben geen reguliere arbeidsplaats, maar komen voor een kort verblijf naar Nederland. Ondanks dit korte verblijf moet er een tewerkstellingsvergunning worden aangevraagd.					X	Arbeidsrecht	Rijk	Structureel
60	Relatief strenge milieuregelgeving.	De Nederlandse eisen ten aanzien van milieu worden door buitenlandse bedrijven als zwaar beschouwd. Buitenlandse bedrijven zijn hierdoor terughoudend zich te vestigen in Nederland.	X	X	X	X		Vergunning en toezicht	Rijk	Fundamenteel
61	Leef- en werkomgeving voor expats heeft verbetering nodig.	1. Er is een mismatch tussen de vraag naar passende woonruimte en aanbod van huisvesting voor expats. 2. Het aanbod van internationale scholen sluit niet aan bij de vraag van deze groep mensen. 3. Er is behoefte aan gezondheidszorg op maat voor expats, waarbij het niet gaat om privileges of voorrang, maar om informatie en dienstverlening die meer is toegesneden op de culturele achtergronden van expats. 4. De 30% regel voor expats dient te worden versoepeld.					X	Arbeidsrecht	Rijk en gemeenten	Structureel
62	Aantrekken van financieringen en leningen voor veel bedrijven in deze periode lastig.	Het is voor bedrijven lastig om financiering aan te trekken voor het doen van investeringen. Hierdoor komen initiatieven niet van de grond. Dit beperkt de economische groei mogelijkheden van bedrijven en heeft hierdoor geen goede invloed op het economisch klimaat.	X	X	X	X	X	Subsidies, belastingen en financiering	Rijk	Fundamenteel

III. Prioritering van de belemmeringen

Bij het prioriteren van de knelpunten is met de volgende variabelen rekening gehouden:

- Het aantal bedrijven dat binnen de branche wordt geconfronteerd met de belemmering. Gaat het hierbij bijvoorbeeld om de gehele sector of om een specifiek bedrijvenscluster.
- De frequentie dat een bedrijf wordt geconfronteerd met de belemmeringen. Bedrijven komen niet altijd even veel in aanraking met een belemmering. Dit is afhankelijk van de oorsprong van de belemmering, maar tevens van de activiteiten van het bedrijf. Zo komt een ondernemer in de glastuinbouw beperkt in aanraking met het aanvragen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet. Enerzijds omdat dit alleen ondernemers betreft die zijn gesitueerd nabij een Natura 2000-gebied (zijn een beperkt aantal ondernemers) en anderzijds omdat dit van toepassing is op uitzonderlijke situaties, zoals het uitbreiden van de bedrijfsactiviteiten.
- Effect van de belemmering. SIRA Consulting heeft een groot aantal onderzoeken uitgevoerd naar de tijd en kosten die ondernemers besteden om aan de regelgeving te voldoen. Op basis van deze onderzoeken en aannames is een inschatting gemaakt van de kosten per belemmering.
- Het effect van de belemmering op de doorlooptijd. Belemmering hebben niet altijd effect op de tijdsbesteding en hiermee tevens op de kosten voor ondernemers, maar hebben ook effect op de doorlooptijd. Concreet betekent dit dat een bedrijf niet direct aan de geplande activiteit kan beginnen. Per belemmering is een inschatting gemaakt van deze doorlooptijd.

Voor het prioriteren van de belemmering per branche is een weging gemaakt en zijn deze met elkaar vermenigvuldigd. De knelpunten met de hoogste score hebben de grootste effecten op het bedrijfsleven in de provincie Flevoland en zijn in het onderzoek meegenomen.

IV. Mogelijk aanpak door de provincie Flevoland

De aard en onderliggende regelgeving van de belemmeringen zijn niet eenduidig. Met een generieke aanpak van de provincie Flevoland kunnen deze belemmeringen niet worden weggenomen. De mogelijkheden om belemmeringen merkbaar te kunnen wegnemen verschillen per thema. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de invloed die de provincie per thema kan uitoefenen om de belemmeringen weg te nemen.

1. Planvorming

De provincie Flevoland kan samen met gemeenten nagaan op welke wijze de huidige bestemmingsplannen ruimte bieden voor de bedrijven en voor activiteiten met betrekking tot de Floriade 2022. Ontwikkelruimte in bestemmingsplannen zorgt ervoor dat deze niet hoeven te worden aangepast en langlopende procedures worden voorkomen, die door bedrijven als belemmerend worden ervaren.

Voor ondernemers is het van belang om ruimte in (bestemmings-)plannen te bieden. Wanneer ondernemers de huidige activiteiten willen uitbreiden en/of nieuwe activiteiten willen ontplooiën hoeven deze plannen niet te worden gewijzigd. Hierdoor verminderen de lasten voor zowel bedrijven als overheden en kan sneller met de nieuwe activiteiten worden gestart. Betrek daarnaast voor het creëren van ideeën en draagvlak de relevante stakeholders bij de planvorming.

2. Vergunningen

Beperk de aanvullende eisen in vergunningen, bovenop de verplichtingen uit nationale of Europese wet- en regelgeving. Naast de eigen provinciale vergunningen kan de provincie Flevoland samen met gemeenten de mogelijkheden verkennen om vergunningen verder te dereguleren en processen te optimaliseren. Hiermee kunnen vergunningsprocedures worden verkort. Wanneer eisen uit nationale of Europese wet- en regelgeving belemmerend zijn kan de provincie door middel van een lobby inspanningen leveren om deze wet- en regelgeving te vereenvoudigen. Binnen de RUD Flevoland & Gooi en Vechtstreek wordt kennis gebundeld en moet worden gestreefd naar eenvoudige en eenduidige vergunningprocedures.

3. Arbeid

Wet- en regelgeving met betrekking tot arbeid liggen vooral bij het Rijk. Binnen dit thema kan de provincie vooral haar doelen bereiken door middel van het inzetten van een lobby.

4. Subsidies financiering en belastingen

De provincie Flevoland kan het subsidie instrument inzetten om specifieke ondernemers in het kader van de Floriade 2022 te versterken. Hierbij kan mogelijk ook worden opgetrokken met andere overheden. Ook kan worden nagegaan of het verminderen van (lokale) belastingen als instrument kan worden ingezet.

5. Toezicht & handhaving

Zet als provincie Flevoland gericht de toezichtcapaciteit in bij die bedrijven die een (maatschappelijk) risico vormen en/of de regelgeving niet naleven. Hierdoor wordt de capaciteit gericht ingezet bij die bedrijven die een risico vormen.

Coördineer als provincie Flevoland het toezicht en haak aan bij de inspectievakantie. Door toezicht te coördineren worden ondernemers niet geconfronteerd door inspecties van verschillende toezichthoudende instanties. Binnen de rijksoverheid wordt hiervoor gewerkt met de inspectievakantie. Om toezicht te coördineren is het van belang dat decentrale overheden bij deze methodiek aansluiten.

6. Dienstverlening

Verbeter als provincie de dienstverlening naar ondernemers. Een belangrijk aanspreekpunt voor ondernemers zijn de gemeenten. Flevoland kan een verkenning uitvoeren of de dienstverlening met betrekking tot de Floriade 2022 gezamenlijk met gemeenten kan worden verbeterd. Hierbij kan de provincie informatie uitwisselen met de gemeenten.

7. Certificering

De provincie Flevoland heeft zeer beperkt invloed op de eisen die aan certificering worden gesteld. Bij handel tussen bedrijven en consumenten heeft de provincie geen directe invloed. Wanneer de provincie als aanbestedende partij optreedt kan worden nagegaan of de certificeringseisen daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het doel van de certificering, in plaats van een belemmering voor ondernemers te betekenen.